

«فضل خدا»

آموختنی‌ها

۱. تفکر و تأمل در خلقت خداوند
۲. توجه به لحن و بیان، با توجه به موضوع و نوشته
۳. آشنایی با (سعدی) شاعر بزرگ ایرانی
۴. نوشتن ادامه داستان در یک بند

جعبه‌ی کلمات

کلمات مترادف

- بحر: دریا
 لیل: شب
 بنی آدم: انسان
 نهار: روز
 بر: بیلبان
 فضل: برتری
 انجم: ستارگان، جمع نجم

کلمات متضاد

- بحر ≠ دریا
 لیل ≠ روز
 مهربان ≠ بد

کلمات هم خانواده

- فضل، خالق، تشکر
 انجم، غرور
 توحید، خالق

- شمار: حساب
 بیخ: ریشه
 لحن: آهنگ
 توحید: یکتاپرستی
 گردگان: گروه
 تحسین: تعظیم
 شاخسار: شاخه

- مرده ≠ زن
 خواب ≠ بیدار
 درست ≠ نادرست
 ناراحت ≠ شاد
 شروع ≠ پایان
 تشنه ≠ سیراب

فضل خدا

فضلِ خدایِ راه که تواند شمار کرد؟ یا کیست آن که شکر یکی از هزار کرد؟

هیچ کس نیست که بتواند، بخشش و مهربانی خدا به موجودات را بشمارد، هیچ کس نیست که بتواند، یکی از هزاران نعمت او را شکر بگوید.

بحر آفرید و برّ و درختان و آدمی خورشید و ماه و آنجم و لیل و نهار کرد

خداوند، دریا و خشکی و انسان‌ها را خلق کرد و خورشید، ماه، ستارگان و شب و روز را خلق کرد.

اجزای خاک مُرده، به تأثیر آفتاب بستان میوه و چمن و لاله‌زار کرد

به خواست خداوند بر اثر تابش نور خورشید بر خاک بی حاصل، باغ‌های میوه و چمن و لاله‌زار به وجود آمد.

اگر آب داد بیخ درختان مُرده را شاخ برهنه، پیرهن نوهار کرد

اگر بارش خود، ریشمی درختانی را که در فصل زمستان به خواب رفته بودند، سیراب کرد و به این ترتیب، شاخه‌های خشک درختان، لباسی از شکوفه‌های تازه‌ی بهاری بر تن کرد.

توحیدگویی او، نه بنی آدم‌اند و بس هر بلبلی که زمزمه بر شاخسار کرد

در میان موجودات فقط انسان‌ها خدا را به یگانگی پرستش نمی‌کنند؛ هر بلبلی که بر شاخه‌ی درخت آواز می‌خواند، نیز خدا را می‌پرستد.

بخوان و بدان

درنا: برنا چه می‌کنی؟ چرا زمزمه می‌کنی؟

برنا: دارم شعری را برای خواندن آماده می‌کنم.

درنا: آماده می‌کنی؟ چه مشکلی داری؟

برنا: برای اینکه زیبا و درست شعر بخوانیم و دیگران از شنیدن آن لذت ببرند، باید به مراحل زیر توجه کنیم:

اول: آرام و آهسته شعر را می‌خوانیم و محتوایش را بررسی می‌کنیم.

دوم: حالا آهنگی برایش در نظر می‌گیریم.

سوم: با آهنگ و سرعت مناسب، با صدای زیبا و بلند می‌خوانیم.

در موقعیت‌ها و مکان‌های مختلف، حالت و لحن صدایمان را با آن موقعیت و مکان هماهنگ کنیم.

این تفاوت لحن و صدا باعث می‌شود شنونده بهتر متوجه موضوع شود.

نکته

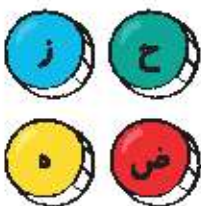
املا دان

پیدا کردن کلماتی که دارای ارزش املائی هستند یا کلماتی که حروف خاصی مثل (ع، ص، ض، ط، ق، غ و...) در آن‌ها وجود دارد، به تقویت مهارت املائی شما کمک می‌کند.

با توجه به متن درس دوم فعالیت‌های زیر را انجام بده.

الف: کلمات با حروف خواسته شده را از متن درس پیدا کن و بنویس و سپس با توجه به رنگ‌های داده شده، حرف‌های مربوطه را رنگ کن.

لاله زار زمزمه

توحید- بهر

هزار و بهار مرده

میوه ماه

فضل

ب: کلماتی که از نظر املائی اشتباه نوشته شده‌اند را تصحیح کن و درست آن‌ها را بنویس.

X

زمزمه

فضل

فذل

تاسید

تعشیر

توحید

توهید

۱

عبارات مناسب را از قسمت «الف»، به قسمت «ب»، وصل کن. (یک عبارت اضافی است.)

(الف)

(ب)

- ناگهان گردویی از شاخه جدا شد و ...
 تو نباید از من تشکر کنی، بلکه ...
 ابر، آب داد بیخ درختان مرده را ...
 بحر آفرید و بر، درختان و آدمی ...
 شاخ برهنه، پیرهن نوبهار کرد.
 به پیشانی اش خورد.
 خورشید و ماه و انجم و لیل و نهار کرد.
 باید از زمین سپاس گزار باشی.
 توحید گوی او، نه بنی آدماند و بس

۲

درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کرده و در صورت نادرستی، درست آن‌ها را بنویس.

الف: پیر، گلدسته، اذان، مسجد، در یک گروه قرار دارند.

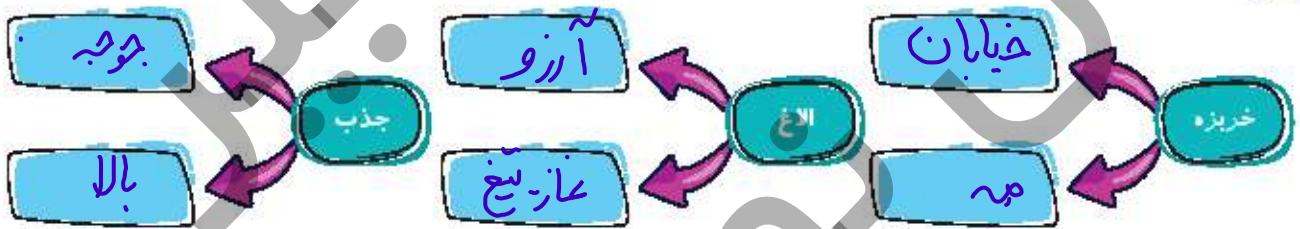
ب: در مصرع «ابر، آب داد بیخ درختان مرده را، منظور از «آب»، باران است.

پ: در حکایت «راز گل سرخ، پروانه متوجه شد که زیبایی اش کار باخشان است.

ت: ضرب‌المثل مرتبط با حکایت «درخت گردکان، این است: عقلش به چشمش است.

۳

با حروف اول و آخر هر کلمه، در جای خالی کلمه‌ای جدید بنویس.

۴

کلمات زیر را طبقه‌بندی کرده و در جدول بنویس.

متضاد	مترادف
خواب ≠ بیدار	انجم = ستارگان
بر ≠ بخر	ناراحت = غمگین
اسارت ≠ رهایی	خالق = آفریننده
خسیس ≠ بخشنده	غرور = خودبینی

۵ معنای واژه‌های هر عبارت را نوشته و سپس تفاوت و شباهت آن‌ها را بنویس.

الف: لیل و نهار یعنی چه؟

شب و روز تصاد

ب: بحر و بر یعنی چه؟

دریا و خشن (بیلان) تصاد

۶ عبارات بر و بحر، و لیل و نهار، را در یک جمله به کار ببر و بنویس.

خداوند بر و بحر و لیل و نهار را به نیکی و زیبایی آفریده است.

۷ مفهوم بیت (ابر، آب داد بیخ درختان مرده را شاخ برهنه، پیرهن نو بهار کرده را بنویس.

با بارش باران، ریشه درختان بی جان، جان گرفت و ساقه های خشک، سبز شدند.

۸ داستان زیر را در یک بند ادامه بده.

روزی پیرمرد فقیری از روستایی می گذشت. به رودخانه رسید. اما پلی برای عبور وجود نداشت.

بر عهده دانش آموز

۹ با توجه به سوالات داده شده، گزینه‌ی مناسب را مشخص کن.

الف: منظور از توحید گوی او، نه بی آدم اند و بس، چیست؟

۱) فقط آدمیان خدا را می پرستند. ۲) انسان‌ها خدا را می پرستند و بس.

۳) انسان‌ها در نماز سوره‌ی توحید می خوانند. ۴) فقط آدمیان (انسان‌ها) خدا را نمی پرستند.

ب: علائم نوشتاری متن زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

محمود به سحر خیزی معروف بود (۱) او همیشه در شروع کارهایش می گفت (۲) خدا یا به امید تو (۱)

(۱) : دا (۲) : ... (۳) : ا : (۴) : ...

پ: کدام گروه از کلمات با بقیه فرق دارد؟

۱) خسته و تشنه ۲) شاخه و ساقه ۳) لاله زار و علفزار ۴) تأثیر و تأمل

ت: وقتی می گویند، فلانی عقلش به چشمش است، یعنی ...

۱) کم عقل است. ۲) دانایی اش را در چشمش می توان دید.

۳) هر چه را ببیند، قبول دارد. ۴) هر چه را ببیند، درباره اش می اندیشد.

خدایا! دستم را بگیرا هر چند تو خدای خوب من، همیشه و در مراحل سخت زندگی منم که قلبم را در دستانت گرفته‌ای و مرا لبریز آرامش کرده‌ای!
من همیشه به یاد تو هستم، دلم آرام است و راحت می‌توانم چشم فرو بیندم و با خیالی آسوده بخوابم.
خدایا! فقط تو را می‌پرستم و فقط از تو یاری می‌جویم!

الف: چگونه خداوند، دست ما را می‌گیرد؟
به ما آرامش داده و در مراحل سخت زندگی ما را یاری کرده است.

ب: وقتی مطمئن هستیم که خدا، به ما کمک می‌کند، چه احساسی داریم؟
دلمان آرام است و با خیالی آسوده هستیم.

پ: دل انسان چه زمانی، آرام می‌گیرد؟
بایار خدا.

ت: چرا فقط باید از خدایاری خواست؟
چون او ما را آفریده و به نیازهای ما نگاه دارد.

سعدي

مشرف الدين مصلح بن عبدالله شيرازي معروف به سعدي
از بزرگترين شاعران و نويسندگان قرن هفتم هجري بود.
آموزش‌هاي مقدماتي را در زادگاه خود، شيراز، فرا گرفت
و براي اتمام تحصيلات به بغداد رفت. وي پس از ۳۵ سال به شيراز بازگشت.
کتاب ارزشمند او گلستان (به نثر همراه با شعر) حاصل تجربيات او در سفرهاست و کتاب ارزشمند
ديگرش بوستان (به شعر) نام دارد.

خودارزیابی

نیاز به تلاش	قابل قبول	خوب	خیلی خوب
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

☐	معنی واژه‌های جدید را می‌دانم.
☐	استفاد تمامی کلمات این درس را می‌دانم.
☐	املاي کلمات را به درستي می‌نویسم.
☐	معنی و مفهوم ضرب‌المثل‌ها را می‌دانم.
☐	کاربرد علائم نگارشی را آموخته‌ام.
☐	در نوشتن داستان کوتاه مهارت دارم.

